

Ujabb enyhítések a pénzforgalomban.

A betét és devizaforgalom korlátozásáról szóló rendelet hatályát a kormány a pénteki hivatalos lapban közzétett rendelettel augusztus hó 14-ig meghosszabbította. De már ez alkalommal könnyítéseket és enyhítéseket léptet életbe a betétkorlátozások terén. Amíg ugyanis eddig a betét- és folyószámla követelésekből csak öt százalékot lehetett felvenni, legfeljebb ezer pengő erejéig, addig az új rendelet értelmében augusztus hó 8 napjától fogva további öt százalék vehető fel a betétekből ugyancsak ezer pengőig. Aki tehát már eddig felvette a betétjéből az engedélyezett öt százalékot, az augusztus hó 8-a után további öt százalékot vehet ki a takarékpénztárból. Aki pedig eddig semmit sem vett fel a betétjéből, az augusztus hó 8-ig kivehet öt százalékot legfeljebb ezer pengőig, ha pedig addig a napig semmit sem vesz ki, akkor felvehet betétjéből tíz százalékot legfeljebb kétezer pengőig.

Mindazok a jogcímek, amelyek alatt eddig korlátlanul lehetett kifizetni követelni a betétekből, továbbra is fennállanak, sőt egy új jogcímmel szaporodnak. És pedig máától fogva korlátozás nélkül lehet kifizetést követelni a betétből, ha erre a pénzre a betevőnek esedékesse vált biztosítási díj lefizetésére van szüksége. Egy további könnyítése az új rendeletnek, a lakbérfizetése körül engedélyez könnyebbé. És pedig azt, hogy az 1931. évi augusztus hó 1. napján esedékes lakbért vagy üzemi és üzlethelyiség után járó bért augusztus hó 10 napjáig kell csak megfizetni, ha az illető bérlőnek nincsen szolgálati lakbérjárandósága. Viszont lakbér címén nem követelhet betétjéből kifizetést az a közszolgálati, vagy egyéb alkalmazott (ideértve a nyugdíjasokat is) akinek lakbérjárandósága van. Az ilyen szolgálati lakbérilletményt élvező betevő legföljebb csak annak az összegnek a kifizetését követelheti a betétből, amellyel a fizetendő lakbér meghaladja az illetőnek szolgálati lakbérjárandóságát.

Minthogy pedig a takarékbetétkönyvekkel üzérkedés indult meg és lelketlen emberek a megszorult betétkönyv-tulajdonosoktól olcsó árban vásárolták össze a takarékbetétkönyveket, ez üzérkedés megakadályozása végett a rendelet kimondja, hogy a július hó 17 napja előtt keletkezett betétből nem igényelhet kifizetést az, aki a betéti könyvet 1931 évi július hó 16 napja után szerezte meg. Végül a hitelforgalomban azt az enyhítést hozza a rendelet, hogy az eddigi hitelnyújtási tilalom alól kivonja a lejárt váltók meghosszabbítását. Amíg ugyanis eddig a pénzügyintézetnek nem volt megengedve, hogy újabb hiteletet nyújtson, addig a mostani rendelet megengedi, hogy a lejárt váltótartozást a hitelintézet meghosszabbíthassa.

Mindezek a felsorolt könnyítések igazolják, hogy a normális pénzforgalomra való lassu és fokozatos átmenet máris megindult. Hogy ez az átmenet mentől gyorsabb legyen és a pénzforgalom ismét teljesen felszabaduljon, ahhoz a betevő közönség higgadtsága feltétlenül szükséges. Hiszen a takarékoskodás célja helyesen nem az, hogy akinek betéte van valamely pénzügyintézetnél, az derűre borulva igénybe vegye és a pénzt kamatoztatlanul hevertesse, hanem ellenkezőleg az, hogy megtakarított filléreiből lassanként kamatozó tőkét gyűjtsön fel magának. Nincsen semmi értelme tehát annak, hogy ezeket a gyümölcsöző betéteket a közönség egyszerre kiszedje, mert hiszen az egész gazdasági élet arra van berendezve, hogy a pénzügyintézetek a reájuk bízott betéteket gyümölcsözőleg kihelyezzék. Lehetetlen tehát elgondolni, hogy a pénzügyintézetek a betéteket állandóan otthon hevertessék a pénztárakban, mert hiszen ebben az esetben nem tudnának a betétek után kamatot fizetni. Ha pedig a reájuk bízott

pénzeket a gazdasági életnek a pénzügyintézetek kihiteleztek úgy főgalmilag is lehetetlenség, hogy az összes betéteket a közönség kívánságára hirtelen visszafizessék, mert hiszen ez a gazdasági életet nyomban megfosztaná a szükséges tőkéktől.

Ha ezt az elemi igazságot a betevők szem előtt tartják, úgy nyomban megértik, hogy a betétek tömeges visszavonása a legnagyobb esztelenség és a saját maguk érdekébe ütköznék. Ez után is csak az a betevő vegye ki a betétjét és pedig csakis olyan célra akinek és amiért a pénzre okvetlenül szüksége van. De holmi riadalom okából, ostoba híreknek felülve, a betevő közönség ne rohanja meg a pénzügyintézeteket betéteik visszafizetése végett. Ha ezt az észszerű magatartást a betevő közönség követni fogja úgy a betétkorlátozás teljes feloldása rövid időn belül be fog következni. Ezen az uton a legújabb rendelettel máris megindultunk és nagy kár volna, ha a betétesek oktan viselkedése miatt a normális pénzforgalomra való visszatérés késedelmet szenvedne.

Külföldi szocialisták Budapesten.

A magyar szocialisták nagygyűlést tartottak Budapesten, amely főként arról volt nevezetesen, hogy négy külföldi munkásszervezet küldött el vezéreit, hogy a budapesti kongresszuson a külföldi szocialdemokrácia is képviselve legyen. A magyar szocialisták nagygyűlésüket elnevezték „a nemzetközi szolidaritás ünnepnapjának” s lapjaikban nem kevesebbet irtak, mint azt, hogy „elérkezett a döntő küzdelem ideje, s ebből a küzdelemből bizonyosan a szocialdemokrácia vörös zászlaja kerül ki győztesen.” A magyar szocialisták kongresszusával kapcsolatban

több következtetést szűrhetünk le, több megállapítást tehetünk, amelyek mind a polgári társadalom igazát hirdetik, s egyben arról tesznek tanubizonyságot, hogy valamint a két világnézet harca nem most kezdődött, úgy nem is szűnhetett soha, de a szervezett polgári társadalom erői nemhogy fogyatkoztak volna, ellenkezőleg erősödtek, s hogy erősödhetek, ehhez elsősorban a szocialdemokrácia fogyatékosságai, s vezéreinek tökéletlenségei nyújtották a lehetőséget.

A magyar szocialdemokrácia fegyvertarában alig pihen az a fegyver, ame-

lyik a gyülekezési és szólásszabadságot szorgalmazza, s ime, nem mulik el hét és hónap, hogy a szocialdemokrácia lapjaiban és népgyűlésein ne hallassa szavát és ne hangoztassa követelőzéseit. A vasárnapi népgyűlés is arról tesz tanubizonyságot, hogy a magyar közhatalmások mindannyiszor szabad folyást engednek a népgyűlések tartásának, valahányszor a béke és a rend biztosítható. A vasárnapi népgyűlésen, ha voltak kifogásolnivaló momentumok, úgy azok akkor merültek fel, amikor a magyarországi munkásvezérek vették át a szót, s viszont mindannyiszor megértő csend kísérte a felszólalásokat, valahányszor a külföldi munkásvezérek kértek szót. Ez a tény beigazolója annak a valóságnak, hogy a magyar munkásság nincs megelégedve úgynevezett vezérével, s hiányzik a bizalom, amely bizalom pedig létalapja minden szervezkedésnek és összefogásnak. A magyar szocialdemokrácia vezérek már akkor elhibázták taktikájukat, amikor az idegen vendégek előtt „Magyarország elnyomott népének köszöntését tolmácsolták,” s amikor erre az elhibázott megbízás nélküli aposztrofálásra a külföldi vendégek részéről még választ sem kaptak, nemhogy a külföldi vezérek az elnyomott magyar népről szóló denunciaciót tudomásul vették volna.

Vandervele, Löbe, dr. Martin Philips és James Barr skót lelkes, a tudományos vizsgálódás magasztaláról foglalkoztak az általános munkáskérdésekkel, s míg Vandervele a haldokló kapitalizmusról, Paul Löbe az új gazdasági rendről, dr. Martin Philips, a diadalmas szocializmusról és James Barr az igazi kereszténységről beszélt és egyikük soha egy pillanatra le nem tért a tárgyilagosságtól, addig a mi szocialistáink igyekeztek jelszavakkal izgálni a kedélyeket, amire a munkáslétszámok türelmetlen közbeszólásaikkal jelezték, hogy nincsenek megelégedve ezidőszertti vezéreikkel.

A magyar nép megértéssel viseltetik a munkásszervezetek igényeivel szemben, de a magyar társadalom sohasem téveszti össze a dolgozó munkásokat az uralkodó és uralkodni vágyó szocialdemokrácia munkásvezérekkel. Ez a budapesti kongresszus is arra volt jó, hogy a magyar nép látta azt a nagy szakadékot, amely a külföldi munkásvezérek és a magyarországi szocialdemokrácia vezérek között tátong, s egyben látta azt is, hogy a jó-

„A MUNKA” TÁRCÁJA Beárnyékolt emlékek között az apai házban...

Irtá: Tóth Mátyás dr.

Ugy fehérlík a fálum a messzenyúló szántóföldek arany kalásztengerében, mint a végtelen óceánban egy kis sziget. Kedves kicsi fálum hűtlen fiad vissza, visszajár. Vonz a hullámzó róna, a belőle kikandikáló piros pipacsok, kék buzavirág-szemek mosolygása. Huz az anyám szomorú nézése az udvarunkból kigördülő kocsim után és az apám fakeszes sírja az akáclobbos halk temetőben...

Mikor utóljára láttalak, gomolygó köd ereszkedett a nagy kerek pusztára, nem látszott belőle semmi. A széles, kerek határ nyitott lapjára homály borult, bezáródott az a nagy könyv: nem lehetett belőle olvasni. Az őszi tájék ilyen fenséges komolysága kísérte az apám utolsó útjára:

Akin nem fogott
ágyu, lövészárók,
megtörte a sors,
sok bus magyar átok.

A halálra gondoltam én is és fájdalmas melódiák zúgtak fel bennem az éjszakában:

Ébren vagyok és úgy borzadok,
én még élni, élni szeretnék
s mi lesz, ha meghalok.

Azóta hányszor változtatta arcát a csalfa hold, hányszor fűződtek a napok

hetekké, a hetek hónapokká. Most már régi boldog tavaszokra is tudok gondolni, mert a halotti szürke köntösben is megismerem a bokrot, ahonnan szelíd dal szólt hozzám és ismerős, kedves beszéd. Pajkosan csilingel szívemben a májusi rim:

Harmatos, szép reggel
madárdal ébreszt fel
a tavasz vidáman
kacagva köszönt fel:
hahó, hahó ébredj már
kedvesed már régen
csokrot köt a réten,
ébredj, ébredj, siess-hát
csókold meg az ajkát
szép rózsás orcáját —
siess, siess, most rád vár,
de hervad a szerelem
vadvirág a réteken,
ha elszalad a nyár.

Munkára olyan hosszú az élet, de ifjuságunk hamar elmúlik.

Mert régen volt, régen volt, amikor először olvastam szerelmes sorokat egy lombhullató őszi délutánon: És szívemben kikelet van, édes boldog tavasz. Illatos rózsás dal. Te pendítettél meg az érzelmek hurját, mely most csodás melódiát zeng örök szerelemtől. Leccukom szemem, nem való most nekem a haldokló őszi kép...

Ujból fülemben cseng a szerelmes tavasz és én gyermekként köszálom körül a szülői házat. Boldog gyermekkorom emlékei kedveskednek körül: a multak mesemondó lelkével szólnak hozzám. Az

idő elszállt, koptat a világon koptat a lelkünkön is. Csak a gyermekkor emléke marad tiszta és változatlan, amely hosszú évek után is odaköt minket a kis házhoz, hol életet nyertünk s a rőghöz, melyhez első emlékeink fűződnek...

Leülök az elvirágozott cseresznyefa alá, ahol valamikor Horác tanulása közben annyi be nem teljesült álmodt szóttem. Fejemre szítát ujból a bánat esője. Vajjon nem lett volna-e jobb mindig itt maradni a bölögató akácok alatt és egyszer megpihenni a kedvesek között. Mert elment már legkedvesebb barátom is. Szeretném sírkőjére vénsni:

Az Élet elsuhant felettem
anélkül, hogy szerettem volna
lányt, virágot
és ismerném az izét: a boldogságot,
ugy borult be felettem...

Huszonhét éves volt szegény. Az elvirágozott cseresznyefáról szítált a bánat eső. Messze néztem a lopódzó alkonyat elé, a beárnyékolt emlékek között az apai házban. Mellém ült fehérhaju anyám és ifju feleségem. Fejünk felett az égi lámpácskák egymás után százként gyúltak ki. Szeliden néztek le a csillagok, mintha mindegyikből apám és barátom szeme ragyogott volna ránk. A Beata solitudo nyugalma szállt meg. Megnyugodtam, mint ahogyan csak otthon, az édes anya ölében nyugodhat meg a gyermek.

„Mert nem lehet, hogy az a másvilág
Legyen e földi látszat mostohább.”

Hiszen a sir ez árnyékvilágból a boldogabb hazába csak küszöb.

zan munkásság valóban rendet és békességet, s a renden felépülő munkát kér, amelyért viszont a magyar polgári társadalom teljes megértéssel adófilléreit adozza, hogy ezzel is beigazolja azt, miszerint a magyar társadalom és a magyar polgárság szíve színt felkarolja a magyar munkásság érdekeit.

Nógrádi Pap Gyula †

Patriarcha volt. 88 éves korában vitte magával a haldokló nyár. Két emberöltő történelmét, fájdalomát és örömét őrizte a szív, amely immár megszűnt dobogni... Nógrádi Pap Gyula. Hányszor találkoztunk nevével a fővárosi lapok hasábjain és merengtünk el a mélyérzésű, komoly moodanivaló poéta édes-bus rimein: A hazáját, családját, nógrádi tájait, minden szepet és jót szerető nagy lélek meséin... A vidéki Poetára így figyelt fel a Petőfi társaság, így került a kiválasztottak közé a csendben dolgozó ember s lett a nógrádvármegyei Madách társaságának tiszteletbeli s a Petőfi társaságának rendes tagja. A helyi sajtónak éveken át értékes munkatársa volt a kiváló költő, akinek szép költeményeit számtalan ünnepségeinken szavalták. Összegyűjtött munkái nyomtatásban is megjelentek.

Születésének 80-ik évfordulóján meleg ünnepségekben volt része, úgy az irodalmi társaságok, mint városunk polgárságának részéről. Emléktárgyakkal s ajándékokkal lepték meg tisztelői és barátai.

Rokonszenves egyénisége naponként a megszokott időben tünt fel a város külső periferiáin, amint legtöbbször a szintén kitűnő író és költő fiának, Dezső ügyvédnek a társaságában sétált végzte. A tisztelet és szeretet köszöntötte ilyenkor.

Csütörtökön d. u. 5 órakor néma szomorúsággal gyülekeztek a kedves Gyula bácsi barátai, ismerősei, a Madách társaság, a város, a kir. járásbíró, az ügyvédi kar, a rendőrség stb. képviselői. A temetési szertartást Szabó Dezső ref. lelkész és Kovács Géza igazgató végezték. A magasszárnyalású bucsuztatás, a pap imája felemelkedett a költő szívéhez, Istentkereső lelkéhez s vigasztalást, reményt hintett az ittmaradtak bánatában. S a fekete koporsó elindult utolsó útjára.

Mint az élete, olyan egyszerű, de olyan dicsőséges is volt a temetése. Csupa fekete ruha, csupa halotti komolyság volt nógrádi Pap Gyula temetése. Olyan igazi, átértett komoly fájdalom, mintha a kísérők mindnyájan a gyermekei lettek volna. A sirnál Paczolas Zoltán vm. főügyész, a Madách Társaság és Dr. Tibor Sándor az ügyvédi kar nevében mondott utolsó Isten hozzátot. S görögni kezdtek a rögek, elnyelték a fekete koporsót, de nógrádi Pap Gyula itt él közöttünk a dalokban, az emlékekben, amit reánk hagyott.

A család az alábbi gyászjelentést adta ki a halálessétell kapcsolatban:

Dr. Pap Dezső, Valéria Melánia és Zoltán úgy a maguk mint az összes rokonság nevében mély fájdalommal tudatják végtelenül szeretet édesatyjuk

révkomáromi (íról néven Nógrádi)

Pap Gyula

Ágyvéd, a Petőfi-Társaság rendes tagja, az Országos Ügyvédi Tanács v. tagja, Nógrádvármegyei tb. főügyész, Salgótarján képviselőtestülete v. tagjának stb.

1931. augusztus hó 5-ik napján életének 88-ik évében rövid szenvedés után történt elhunytát.

Drága halottunkat 1931. évi augusztus 6-ik napján d. u. 5 órakor fogjuk a halottas házból a ref. egyház szertartása szerint a salgótarjáni temetőbe örök nyugalomra helyezni.

Aldás és béke longlen drága poral felett!

A londoni mérleg.

A londoni konferencia a világot általánosan is, de elsősorban Németországot érintő gazdasági bajok orvoslására megindult mozgalomban az első lezárult fejezet.

Mint annyi más esetben, most is az történt, hogy az első lépéshez fűzött nagy remények csak kis részben váltak be és végeredményben egyik ország sem kapta meg azt, amit vár. Az egyéni érdekek ismét háttérbe szorították a közös érdekeket.

Ha külön-külön vesszük az egyes nagyhatalmak szempontjából az értekezlet eredményeit, meg lehet állapítani, hogy az Egyesült Államok által megindított akciót az Unió nagyobb segítségnek szánta, mint amilyenbe végül megegyeztek. Amerikát főleg abban érte csalódás, hogy az általa felajánlott támogatásba Németország hitelezői nem akartak hasonló mértékben résztvenni és így a moratórium sokkal kisebb összegre terjedt ki, mint ahogy azt Hoover tervezte.

Németország várakozása még kevésbé vált be. A német nép bizott abban, hogy a 100 millió dolláros hitel-meghosszabbítás helyett, ha azonnal nem is, de legelőbb a legközelebbi jövőre biztosított ígéret alakjában nagyobb kölcsönt kap, mert a most nyújtott segítség csak pillanatnyi segélynek tekinthető és magát a válságot nem orvosolja, hanem csak annak további fokozódását akadályozza meg egy időre. Az a német remény sem teljesedett, hogy komolyan foglalkozzanak a Young-terv revíziójával, ami pedig az egyetlen radikális gyógy-mód lenne.

Az angol felfogás erőteljesen támogatja a háborús adóságok revíziójának gondolatát. Hogy ezt eddig még nem tudta keresztül vinni, az nem az angol politikusokon mulott. Azt mindenesetre sikerült elérniük, hogy ennek a revízió-nak szükségességét belevittek a köztudatba és ezáltal megjelölték a jövő nemzetközi politikájának irányát.

Franciaország érte még el a legnagyobb sikert. Keresztülvitte a Németországnak nyújtott segítség redukcióját és mint Európában a legnagyobb arany-készlet bir-

tokosa, az ő beleegyezésétől függ, hogy milyen kölcsönt kaphatnak a németek. A politikai garanciák követelését kénytelen volt ugyan egyelőre elejteni, engedve az erre vonatkozó általános kívánságnak, de az esetleges későbbi kölcsönnyújtásnál megint számolni kell ilyen irányú francia követeléssel.

Olaszország volt a legkevésbé érdekelve az egész értekezleten. Felismerve Amerika önzetlen szándékát, hatalmi súlyát annak támogatására állította sorompóba.

Végeredményben azt látjuk, hogy bár nem történt annyi, mint amennyit Hoover eredeti elgondolásához képest vártunk, a multhoz képest mégis történt haladás. Mégpedig haladás annak a belátása, hogy nem lehet Németországtól nemzedékeken át az államcsőd veszélyével fenyegető fizetéseket követelni, mert az visszahat a többi államra is. Haladás, hogy kezdik már Németországot a többiekkel egyenjogú államnak tekinteni, amelynek már nem diktálnak feltételt nélkül, hanem tekintetbe veszik a kívánságait is. Mindenesetre szépséghibája ennek a fejlődési folyamatnak az, hogy kényszerhatás alatt jött létre, de bizni lehet abban, hogy rövid időn belül ez az állapot átalakul igazi nemzetközi együttműködéssé.

Nagyon fontos ez nekünk is, hiszen a nálunk keletkezett kisebb zavarok a német helyzettel vannak összefüggésben. A német pénzügyek iránti bizalom helyreállításával a magába véve egészséges magyar gazdaság nagyobb zökkenő nélkül kiheveri a bajokat.

Enyhítették az augusztus 14-ig meghosszabbított pénzforgalmi korlátozásokat.

A gazdasági hitelélet rendjének megóvása végett kibocsátott rendeletek hatálya lejárt. A nemzetközi pénzügyi piacot azonban még mindig nem hozták megfelelő módon rendbe és így azok a körülmények, amelyek az említett rendeletek kibocsátását szükségessé tették, még legnagyobb mértékben fennállnak; ezért a kormány a kivételes rendelkezések hatályát augusztus 14-ig meghosszabbította. A rendelet gondoskodik arról, hogy a további átmeneti idő alatt újabb könnyítések történjenek annak elősegítése érdekében, hogy a gazdasági élet normális menete fennakadást ne szenvedjen. A rendelet szerint a betétekből augusztus 8-tól kezdve további 5 százalékat, de legfeljebb további 1000 pengőt lehet igénybe venni. Ettől az időponttól kezdve tehát a betétek 10 százaléka van felszabadítva. Természetesen mindazok a könnyítések, amelyek eddig engedélyezve voltak, továbbra is fennmaradnak. Így érvényben marad az az intézkedés, hogy a gyümölcs, fűszerek, baromfi, tojás és állatgyógyászati foglalkozó cégek, vagy egyének teljes mértékben igénybe vehetik a betétjeiket, vagy folyószámláikat, ha igazolják, hogy a pénzt mezőgazdasági cikkek vásárlására akarják fordítani, azoknak exportálása céljából. Ezzel a könnyítéssel a kormány az volt a célja, hogy fokozza a vásárlókedvet az említett mezőgazdasági cikkek iránt, és így a nagyszámú indokolatlan áresések megszűnjének. Az új rendelet azonban könnyítést tartalmaz az augusztusi lakbérfizetések tekintetében is. Nevezetesen lehetővé teszi, hogy azok, akiknek nincs lakbérjárándóságuk, lakás és üzletbérletük augusztus 10-ig bezerőlag fizethessék meg.

A lakbérfizetésekkel kapcsolatban kimondja a rendelet, hogy azok az alkalmazottak és nyugdíjasok, akiknek lakbérjárándóságuk van, lakbérfizetés céljából csakis a szükséges mértékben, vagyis oly összeg erejéig vehetik igénybe a betéteket, amely összeggel lakbérük meghaladja lakbérjárándóságukat.

A betéti könyvekkel való üzérkedés meggátolása végett a rendelet úgy intézkedik, hogy a július 1 előtt elhelyezett takarékbetétekből olyan célokra, amelyekre korlátozás nélkül lehet kifizetést teljesíteni, nem igényelheti mindenki ezt a kifizetést, csupán azok, akik már régebben birtokában voltak a betéti könyvnek és azt nemcsak július 16-a után szerezték meg. Előfordulhat ugyanis, hogy valaki, akinek joga volna valamilyen címen korlátlan mértékben igénybe venni a betétjét, megszerzi olyanoknak a betétkönyvét, akiknek ehhez nincs jo-

guk és így illetéktelen kedvezményhez jut. Az ilyen és hasonló események megakadályozására hozták meg az említett tiltó rendelkezést.

Végül a lejárt váltók rendezésének megkönnyítése céljából kimondja a rendelet, hogy a váltóprolongálás nem esnek a hitelnyújtási korlátozások alá. Remélhető, hogy a közönség ezeket az újabb átmeneti rendelkezéseket is azzal a megértéssel fogadja, amellyel az eddigieket is magatartásával elősegíti, hogy a gazdasági és hitelélet rendje a normális keretekbe mielőbb visszavezethető legyen.

A rendkívüli viszonyokra való tekintettel a külföldre utazóknak csak 250 pengő erejéig adnak idegen valutát. Egyrészt nem akarják azt, hogy ezeket a valutákat túlságos mértékben igénybe vegyék olyanok, akik csak szórakozás céljából utaznak külföldre és elvonják a pénzt a kereskedelemről, amelynek külföldi áruk vásárlása céljából szüksége lehet ezekre a valutákra. Különben is a magyar közönségnek az a rossz szokása, hogy túlságosan mértékben szereti a külföldi fürdőhelyeket, még azokat is, amelyek nem nyújtanak nagyobb kényelmet és több gyógyulási lehetőséget, mint a magyar fürdők. Így aztán nyaranként valóságos népvándorlás indul meg a külföld felé és rengeteg pengő megy ki az országból. Ez a gazdasági életre bizonyos veszteséget jelent és ezért az összalkosság szempontjából csak helyeselni lehet azt az intézkedést, amely szükségtelen nyaralásokat bizonyos mértékben korlátozza. Németországban például még szigorúbb rendelkezéseket léptettek életbe és 100 márka illetéket vetettek ki mindenki számára, aki külföldre utazott. Ezáltal sikerült elérni azt, hogy a belföldi nyaralóhelyekre tereltek a vakációzókat. Remélhetőleg a magyar intézkedésnek is hasonló fogantatja lesz. Rendeletet hoztak arról is, hogy külföldre egy póstaútvánnyal egyszerre csak 100 pengőt lehet átutalni.

Nagy érdeklődéssel tekintett a közgazdasági élet a Magyar Általános Hitelbank félévi mérlege elé, amelyet ilyenkor szoktak közzétenni. Tudvalevőleg az intézet betéteiből a külföldi hitelezők egyszerre nagy összegeket vontak ki és ez a körülmény is nagyban hozzájárult a magyar pénzügyi helyzet feszültségéhez. A Hitelbank mint ismeretes, a Rothschildok érdekkörébe tartozik és a Rothschildok bécsi pénzügyi intézeténél felleptett fizetési nehézségek miatt a bécsi intézet váratlanul nagy összegű betétet vont ki a pesti Hitelbanktól. A külföldi hitelme-

vonások természetesen nyomot hagytak a bank mérlegében, de a közzétett adatokból kiderül, hogy egyáltalán nem ingatták meg a Hitelbank pénzügyi egyensúlyát, nem volt tehát igazuk azoknak a híreszteléseknek, hogy a bank bajba jutott. A félévi mérleg nemhogy veszteségről számolna be, de 2 millió nyereséget mutat ki, mindössze 1 millióval kevesebbet, mint a múlt év hasonló időszakában. A bankmérleg magyarázatában hangsúlyozza az igazgatóság, hogy a bécsi piac eseményei a bank vagyoni érdekeit nem érintették.

Egyébként a belső pénzpiacra a helyzet nem változott. A Nemzeti Bank legutóbbi 2 százalékos kamatlábemelésére nyomán a bankok csak 1 százalékkal emelték úgy a betéti, mint a leszámítási kamatlábat, ami nem jelenti a pénznek túlságos megrágulását.

Hírek és különféle

Személyi hír. Dr. Halyák Zoltán pénzügyi titkár, m. kir. adóhiv. főnök öt heti nyári szabadságra távozott.

Felhívás. Felhívjuk azon hadirokkant bajtársainkat, akiknek a sebesülési érem és a Károly csapatereszt még nincs meg, hogy annak megszerzése végett f. hó 9-én vasárnap d. e. 9-11 óráig az összes katonai okmányokkal együtt (katonakönyv, szabadságolási igazolvány, harctéri szolgálati igazolása stb.) a városházán a Honsz szövetség ideiglenes irodájában okvetlen jelentkezzenek. Elnökség.

Jön a városrendezési törvény. Az országos városrendezési törvény a belügyminisztériumban már elkészült és az főleg szociális, higiénikus és esztétikai szempontból jelöl ki olyan irányelveket, amelyekhez feltétlenül ragaszkodniok kell majd a városoknak. De tekintettel lesz a törvényjavaslat a helyi adottságokra is és főbb irányelvek mellett szabad kezet fog adni a helyi viszonyokat jobban ismerő szakembereknek. Az új városrendezési törvényben a telekalakításokra is irányelveket jelölnek meg, amelyek bizonyos esetekben módot adnak a városoknak és községnek, hogy kényszer egyesítést és újraosztást hajthassanak végre olyan telektömbökön, amelyek eddig alkalmatlanok voltak a beépítésre.

Új egyenruhát kapnak a tűzoltóztettek. A belügyminiszter átiratot intézett a Tűzoltók Országos Szövetségéhez, hogy a tűzoltóztettek egyenruháját az egész országban rendszeresítsék. A tűzoltószövetség az átirat értelmében úgy intézkedett, hogy ezentúl a különböző színű tűzoltóztetli egyenruhák helyett a hivatásos tűzoltóztettek egyöntetűen sötétkék egyenruhát viseljenek, kihajtott gallérral. Rangjelzésük, fizetési fokozat szerint, a karon lesz megfelelően feltüntetve. A régi egyenruhák elviseleése után a tűzoltóztettek már csak ilyen szabályszerű egyenruhát csinálthatnak.

Agyvértóadás, szívszorongás, nehézlégzés, félelemérzés, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz használatával igen sokszor megszüntethetők.

Európa parlamentjeiről. A magyarországi választások alkalmából érdekesnek tartjuk megemlíteni az európai parlamentek megalakulásának egyes sajátosságait. Itt természetesen Oroszországról, ahol nincs alkotmányos parlament nem esik szó és szintén legalább is ideiglenesen az alkotmányos élet Jugoszláviában is. A többi államban vagy a pártok által összeállított listákra szavaznak az egész országban, vagy az egyes kerületek külön választják meg képviselőiket. A nagyhatalmak közül Olaszország az előbbi, Anglia és Franciaország az utóbbi csoportba tartozik. Németországban a birodalmat alkotó államok külön választják meg képviselőiket a birodalmi gyűlésbe. Az angol választási rendszer sajátossága, hogy a pótválasztást nem ismeri, hanem több jelölt esetén a relatív többséget szerzett képviselőjelölt kapja a mandátumot. Romániában az a párt, amelyre a szavazatok 40%-a esik automatikusan még további 20%-át kapja a képviselőház 84 taggal. Egy-két kivétellel eltekintve a parlamentek két kamarásak, vagyis felső és alsóházból állanak. A hozánk közelebb lévő államok közül Bulgáriában van egy kamarás rendszer.

Városrendezés 1930—1931. évben.

I. A Pécskő-patak szabályozása.

(Folytatás.)

A Pécskő-patak szabályozásának gazdaságos megoldását nagyban elősegítette a patak medrének a belsőség határán kívüli öbölyszerű kiszélesedése, amely körülmény lehetővé tette aránylag csekély költséggel egy nagyobb víztároló medence létesítését, miáltal a megépítendő csatorna mérete lényegesen csökkenthető volt.

A kérdés közérdekű voltánál fogva célszerűnek tartom röviden ismertetni azon szempontokat, melyek a tervezésnél és a kivitelezésnél figyelembe vettek.

A Pécskő-patak vízgyűjtő területe 175 hektár, ebből 150 hektár a külsőségre és 25 hektár a belsőségre esik. A külsőségi terület részben erdő, részben szántóföldi művelés alatt álló terület, amely főképp az árvízveszélyes nyári időben a rajta lévő vegetációt miatt a lehullott csapadék nagy részét visszatartja, elnyeli, úgy hogy annak legfeljebb 20%-a kerül lefolyásra.

Köztudomású, hogy a felhőszakadással járó záporok aránylag rövid ideig, 15—20 percig, de legfeljebb félóraig tartanak. Noha kisebb időközökben mérve már 100 mm-es csapadék is előfordult a multban, a félóra alatt lehullott csapadék a 40 mm-t csak a legritkább esetben haladta meg.

A fentiek figyelembevételével legfeljebb 7½—8 köbméter az a másodpercenkénti vízmennyiség, melynek levezetéséről gondoskodni kell. Ebből 4 köbméter az úgynevezett tojásszelvényű zárt betonsatornán nyer levezetést, míg a többlet vízmennyiség az ár levonulásának

idejére a circa 15.000 m³ befogadó képességű medencében tárolódik, amely a számításba vett legnagyobb vízhozamot a teljes lezárása esetén egymagában is félórán keresztül be tudná fogadni, a csatorna egyidejű működésével, nyitvatartásával pedig 12 m³ másodpercenkénti vízmennyiség levezetését biztosítja, ami megfelel 60 mm-es felórás csapadéknak, tehát a számítás alapját képező maximális vízhozammal szemben másfélszeres biztonságot nyújt.

A kivitelezés folyamán a zárt tojásszelvényű betonsatorna a felső szakaszon 90/135 cm, az alsó szakaszon pedig 95/142 ½ cm belmérettel készült. A tojásszelvényű csatorna a szilárdsági követelményeknek megfelelő előnyös alakításánál fogva kis falvastagság mellett is nagy teherbíróképességű miertis csekély anyag felhasználásával gazdaságosan volt megépíthető, másrészt nagy magassági méreténél fogva benne a víz vastag rétegben a nagyobb nyomás miatt nagyobb sebességgel halad, mint pl. az ugyanolyan keresztmetszeti területű kör alakú csatornában és így ugyanannyi idő alatt lényegesen több vizet vezet le.

A víztároló medence gátjának a kialakítása a Pécskő-utca nivójának a telepviszonyokhoz simuló fokozatos emelésével történt akként, hogy az uttest szintje a medencénél a medence fenék fölé 5 méter magasságot érve el, a medencét gátként zárja le.

A gát a jövőben még lényegesen magasítható és így a medence víztároló képessége is nagymértékben — 20—30.000-re — emelhető szükség esetén.

Kinevezések. Dr. Söldes Béla főispán a városnál üresedésben levő főszámvevői állásra kinevezte dr. Istók Barnabás okl. bányamérnök-ügyvédet, aki eddig mint helyettes főszámvevő vezette a számvevőseget. A városházán a polgármester szabadságon lévén, Horváth László h. polgármester a tisztviselők jelenlétében adta át a kinevezési okmányt az új főszámvevőnek, akihez szeretők és buzditó szavakat intézett. Dr. Istók meghatódva köszönte meg a kollégális üdvözlést és kért nehéz munkájában szolidáris támogatást és barátságot. (A kinevezés alkalmából szerkesztőségünk is szeretettel üdvözlö, mint lapunk munkatársát.) — **Karattur Antal** mérnököt a Rimamurány Salgótarjáni Vasmű Rt. vezérigazgatója a sodronyi gyár üzemének főnökévé nevezte ki, Ballhauser István nyugalomba vonulása alkalmából. A kinevezés öszinte örömet keltett városzerte, mert Karattur mérnök nagy tehetségével, mint kedves modorával nemcsak üzemi, de társadalmi téren is nagy szeretetnek örvend. Ez alkalommal mi is szívóbb köszöntőket és kívánunk neki elődjéhez hasonló hosszú és eredménydus életet!

Felhőszakadás. Tegnap, pénteken d. u. 2 óra tájban a tikkasztó hőségben az égen szanaszét uszó felhőszalagok záporra engedtek következtetni. 3 óra tájban délnyugat felől félelmetes borulás közeledett városunk felé. ¼ óra kor borzalmas dörgés és szélvihar között megéredt a zápor, amely 5 perc múlva jégesővé vált s a folyton növekvő jégdarabok pánikszzerű menekülést okoztak. A kisebb tyuktojás nagyságú jégek tönkre verték a fák koronáit és virágokat, a szélvihar sok fát csavart ki s az ¼ óráig tartó pusztító és félelmetes jégzápor elvonulása után siralmas kép tárult szemünk elé. Sokan siratták kedvenc virágaikat, kertjeiket; vagy talán az jutott eszükbe, hogy sok helyen a magyar kenyérkeresetet verte el a jég, amikorr a szőlőt, gyümölcsöt, kukoricát stb. tette tönkre. — Avagy arra gondoltak, hogy hány kicsi gyermeket foghatott el a felhőszakadás libapásztorokodás, vagy másirányú foglalatosság közben? — Az egyszerűbb emberek a hatalmas jégdarabokat kapkodták fel s jeleket kerestek benne s némi képzelődés segítségével tényleg érdekes rajzokat lehetett látni azokon, miként télen is a jégvirágos ablakon. — Éppen városunkban tartózkodott egy mineralógus egyetemi tanár, aki pedig keresztmetszetben vizsgálta a jégdarabokat és mutatta a csepkőszerű képződést, mely szabadszemmel is látható volt. — Emberéletben tett-e kárt a jégzápor, arról még

nincs tudomásunk, csupán — amint értesülünk — a forgácstelepen egy asszony félelmében meghalt. Beszélgettünk egy 75 éves emberrel, aki azt mondta, hogy ilyen hatalmas jégesőre nem emlékszik. A felhőszakadászerű jégzápor után csoportokba verődve szörnyűködtek az emberek a pusztításon, melytől városunkban okozott.

A válság...

Irta: Dr. Szabó Sándor ny. főispán.

Hullámai már-már elöntéssel fenyegetnek, s igen sok gazdasági hajótörött egyed, vagy vállalkozás fuldoklik a félelmetes áradatban. Huzzák a vészharangot, a világ minden tája felől hallatszik a figyelmeztető kongatás... Gazdaságilag is lefegyverzetten, kétség és remény között áll a borzasztó anyagi és erkölcsi értéklomlással szemben a magyar polgárság.

A válság gyűrűje kitágult a termelés, az értékesítés, a vállalkozás, a hitel, a külpolitika és a lelkek frontján is. A teljesítő és fizető képességében megbénult polgárság vad hírek és találgatások bunkójától sújtottan támoalg. Veszélyben az európai kultúra, veszélyben a világ béke, oda lesz a nemzedékek békessége és nyugalma — hirdetik a külföldi tárgyalásokról érkező hírek, és ugyanezekről egyfelől, a francia nemzeti győzedelmes sovinizmus elégedetten dörszöli a kezét az 57 milliárd frank értékű aranyhegy tetején, másfelől a szovjet vigyorgó réme lesi a zsákmányt, a nyomorgó és kétségbeesett lelkek kitörését.

A bibliai végítélet eljövételét várják némelyek és tanácstalanul rémítik önmagukat is.

Boldogtalan idő, boldogtalan emberek!

Azok az erkölcsi és közgazdasági, iratlan törvények, amelyek a nagy, természetesen életfolyamatok rendszerét jelentik, tesznek most törvényt a világ felett, megsértett örök érvényűk miatt!

Az emberek életét nagy ösztönös elvek vonzák és taszítják előre, vagy hátra, s csak kultúrával erősen átitott és nagy korezméktől áthevített lélek képes az ösztönön uralkodni. Csudákat csak a lelkek világán keresztül várhatunk. A mostani válság idején is csudák-nak, lelki pálfordulásoknak kell történniök, hogy az egész emberiség a kultúra és a világ megváltás új útjára térhessen.

A mai válság nem példa nélkül való az emberiség történetében. Nagy gazdasági és politikai összecsapások

NE KISÉRLETEZZÉK!



A jó varrógép gyártása precíziómunka!

Ezért nem tud minden gyár varrógépet előállítani!

Singer varrógépek azonban évtizedes tapasztalatok alapján, kizárólagosan varrógépeket gyártó üzemben készülnek!

EZÉRT ISMÉTELJÜK:

NE KISÉRLETEZZÉK!

SINGER VARRÓGÉPEK

világhírűek!

Singer varrógép részvénytársaság

Salgótarjáni fiókja: Fő-ucca 23 sz. (Városházával szemben.)

nyomában voltak gazdasági és erkölcsi leromlások. Nagy áldozattömegek, nyomorúságok jeleztek a rombolások útját, de megújodás soha sem az anyag, hanem a lelkiélet területéről jött.

A magyar nemzet már másfél évtizede áll a megpróbáltatások pergő tüze alatt. Áldozott a háboruban, áldozott a forradalomban és az újjáépítés idején is.

Az ország politikai újjászervezése, jórészt, be van fejezve, gazdasági újjászervezettsége — a rákényszerített termelési és jogi keretek között nagy haladást tett előre és éppen ezeknél a körülményeknél fogva bírja is a nemzetek elismerését és rokonérzését.

Ma mindenki a külföldi kölcsöntől várja a helyzet jobbrafordulását! Vigyázat!... A mostani bajnak legfőbb oka éppen a külföldi kölcsön és pedig nem az, amit nem adtak hanem az, amit kaptunk. A rövid lejáratú kölcsön visszakövetelése.

További legfőbb bajunk, hogy megfogyatkozott bennünk a lélek... Eszünkbe jut a világtörténelemből Cart-hago ostroma, amikor a legyőzetésre és elpusztításra kárhoztatott város polgársága minden erőfeszítést kifejtett, s az ostromolt város védelmére, az asszonyok levágták hajukat, ebből is köteleket fontak a hajítógépek és ijjak felszereléséhez. A mi hazánk is ilyen elpusztulásra ítélt város... Carthago megfogyatkozott lelkű népének riadt othona. Igaz, a nők nálunk is levágták a hajukat, önként, hogy áldozatot hozzanak — de nem az ostromolt városnak, hanem divat öfenségének.

A mostani válság, jórésztben, a költségek életmód következménye! Külföldi fizetési mérlegünk hiánya is, jórészt ennek köszönhető, hiszen jórészt e hiánynak a fedezetét kellett ellátni a külföldi kölcsönökből.

Talán nem tartunk még ott, hogy a magyar polgárságnak le kellene mondania kultur igénye jelentékeny részéről — nem akarjuk megmondani, hogy hol kell a határt megvonni, majd megtanít erre a szükség — mégis, megállapíthatjuk, hogy a történelem szerint, nagy gazdasági válságok idején, aki nem alkalmazkodott a viszonyokhoz, akár egyén, akár község, az az első köztől sodorta el a válság áradata. Nehéz idők mindig súlyos áldozatokat követelnek, amiből mindenkinek, aki a nagy egyiséghez tartozik, ki kell venni a részét.

A polgári és szociális társadalmi szolidaritás elvéből kifolyólag, bizonyára, meg fogja találni a kormányzat a módját, annak, hogy a bajok viselésében része legyen mindenkinek, annak is, aki talán már két évvel ezelőtt, kivitte a vagyonának jó részét.

Ma a gazdasági és lelki erők erőpróbiájának napjaiban, amikor nagy történelmi és társadalmi erők dolgoznak, ki-fejlődnek, vagy megsemmisülnek — a magyar nemzet minden tagjának minden

erejével helyt kell állania, a magyar jelenért, — részt kérve nemcsak a jogból, hanem a kötelességből is, a magyar jövőért és megmaradásért.

Salgó váromjainak megóvása.

Városunk határában fekszik a büszke multra visszatérintő Salgó. A romokban heverő várat gyakorta látogatják turisták, idegenek s aki a várrom fokáról látható festői panorámájában gyönyörködni akar, az menjen el Salgóra. De mint minden alkotás, — úgy ez is ki van téve egyrészt az emberek pusztításainak, másrészt az elemi erők rombolásának. A titkolódzó külsejű ódon falakat a kíváncsiskodó meggondolatlan látogatók bontogatják, gyakran löknek le a mélységbe egy-egy követ, hogy lássák mily sebesen zuhan a meredek hegyoldalon. Az esső, a nap heve s a téli fagy ereje pedig elemi erővel pusztítja ezt a remek szép történelmi becsü alkotást. Az ily emlékeket például Németországban áldozatkészséggel és fáradsággal korszerű stílusban újjáépítik s a modern világ látványos és hasznos emberi lakóhelyévé varázsolják. A mi Salgónk jó sorsával sem törődött eddig-e senki. Városunk polgármestere azonban felhívta a figyelmét arra, hogy ez a gyönyörű emlék konzerváltassék. — A vár ura Szilárdy István földbirtokos készséggel adta meg engedélyét, hogy területén a munkálatok lefolyassanak. A műemlékek országos bizottsága részéről tegnap jelent meg dr. Lux Kálmán építész, műegyetemi magántanár és a romokat alapos szemle alá vette, hogy a romok konzerválása tárgyában szakszerű utasításokat adjon. Értésülésünk szerint kívánatos, hogy a várnak a bányatelep felőli oldalán lévő ötszögű bástyája, a csúcson lévő felső torony, az alsó torony és a cisztérna hozassék rendbe. Legfőbb szükséglet az, hogy a várfalaknak felső részei esetleg vasbeton lapokkal födesse-nek le az omladozó oldalsók pedig stílszerűen építtessenek. A pótlásokhoz szükséges kőanyag a helyszínen bőven van, csupán a homok, mész és víz beszerzése okoz gondot. Dr. Lux nyilatkozata szerint igen helyes volna, ha a csipkés falromok felhuzatnának és stílszerű fedélszerkezetet kapnának ami azonban már közel van a restaurálás gondolatához. Reméljük, hogy városunk társadalma ezt a nemes törekvést készséggel fogja támogatni.



Trianon tükre. Meglepetések kora.

Írta: Ivánffy Tamás.

Néhány héttel ezelőtt ugyane helyen a „Kérdőjelek tömkelegé”-ről írtunk. Cikkünkben rámutattunk a forgalomban levő és egymásnak homlokegyenest ellentmondó világielszavakra, a megoldandó kérdések tarka-barka tömkelegére és arra a nehéz, majdnem reménytelennek látszó korszagra, amely jelenleg az egész világ népeit munkájuk sikerében megbénítja, életerejüket elsenyveszti.

Időközben annyi meglepetésre viradtunk, hogy szinte sok is már. Az egyik nap biztosnak hitt eredményeit helyeként elfújta a másik. Viszont, ami tegnap még reménytelennek látszott, az másnapra már egyáltalán nem tartozott a megoldhatatlan problémák sorozatába. Mikor a megoldás már kézenfekvő volt, akkor egyszerre megint közbejött valami, ami a megoldást hátrább vetette, mint ahogyan a legmerészebb fantáziával is el lehetett volna képzelni. Szóval beköszöntött a meglepetések kora.

Most, hogy valamennyire és egy kis időre nyugvóponton jutott a német kérdés, próbáljunk valamelyes madártávlatból, valamelyes törénelmi perspektívával az eseményekre visszatérni. Ami napról-napra nézve megannyi meglepetésnek látszott, mindazon az ok és az okozat ércörvénye uralkodott. Minden Minden ok szükségképpen kiváltotta a maga okozatát és minden okozat a következő okozatot megszült okk alakult át. Az összes meglepetések pragmatikus összefüggése kétségbevonhatatlan. Kezdjük a visszaemlékezést az első meglepetésnél.

Ki ne emlékezne a német-osztrák u. n. „gazdasági Anschluss” bombájára, amely ez év tavaszán váratlanul és márról-holnapra felbolygatta az egész világot? Szórol-szóra megirtuk azon nyomban azt, amit jóval később a világ vezető államférfiai ugyanezen szavakkal kommentáltak, hogy: „világtörténelmi fordulópont előtt állunk” — 12 hosszú és keserves esztendő után ez volt az első komoly akció a letépett németek ketteje részéről. Franciaország felhőrdült, mert azon nyomban felismerte a veszélyt: e lépés csak előfutárja a későbbi politikai „Anschluss-nak és az azutáni általános revízióknak, a statusquo teljes felforgatásának. Franciaország a meglepetésre meglepetéssel válaszolt: a közvetítésre hajlandó angol kormányának, amely a német és francia kormányférfiakat barátságos hétvégi feszletlen eszmecsere meghívta, kocsart adott és büszkén kijelentette, hogy a németekkel csak a Népszövetség közömbösítő ülésén kíván találkozni. A Népszövetség gyűlésén Németország és Ausztria szolgáltak újabb meglepetéssel. Minden várakozás ellenére a legkisebb kifogás sem tették az ellen, hogy e közös vámtérület kérdése a Hágai Legfőbb Törvényszék elé terjesztessék annak eldöntésére: nem ütközik-e e tervezett „gazdasági Anschluss” az eddigi szerződésekbe? E konklúziós lépéssel Franciaország kivételével ugyiszólván egész Európa rokonszenvét megnyerte Németország. Ekkor új meglepetésre készült Franciaország, amellyel aztán döntő módon kimutassa, hogy mégis: ki a legény a csár-

dában? Minden előzetes beharangozás nélkül szépen csendben és titokban felmondogatta a Németországban és Ausztriában elhelyezett óriási összegű függő kölcsönöket, mérhetetlen mennyiségű aranyát visszaszította és e váratlan cselekményének hatása alatt Ausztria leghatalmasabb bankja és Németország egyik legjelentősebb pénzintézete márról-holnapra lizetesképtelen lett és csődjüket esetén ismét megélték volna a világ az emlékeztetes 1873-ik évi bécsi bankkrachot, amely most is magával rántotta volna, mint akkoriban egész Középeurópát. Ezt megakadályozandó, úgy Németország, mint azt még megelőzőleg Ausztria nyomban magára vállalta bankjai szanálását és terhei átvételét. De e lépésével úgy járt Németország, mint az egyszeri szegényember, aki ruhájának szakadását befoldozni csak úgy tudta, hogy a ruha másik részéből hasította ki a foltot. Az egyik luk ugyan eltűnt, de helyette másik tátongott. Közben veszedelmesen közeledett az év első felének zárata és a második fél kezdetével egyidejűleg Németország óriási jóvátételi részletének kiegyenlítése. Erre most már igazán fedezete nem volt, így küszöbönállott a német államcsőd. E végső szorultságban Hindenburg kétségbeesett táviratot küldött Amerikába Hoover elnökhöz, aki válaszul minden előzőnél nagyobb meglepetéssel szolgált a világnak: egy év tartamára gazdasági Treuga Dei-t ajánlott fel a világnak és lemondott egy év tartamára összes, Európával szemben fennálló követeléseiről, ha viszont a világháború győztes hatalmai sem követelnek egy éven belül mit sem az egykori Központi Hatalmaktól, vagy érthetőbben szólva: Németországtól (hisz az egykori Monarchia régis-rég darabokra tört már.)

Az egész világ azt várta, hogy egész Európa ujongva fogadja e nagylelkű ajánlatot. Természetesen újabb meglepetés jött: Franciaország akadékoskodni kezdett, úgy hogy a német miniszternek először Kanosszát kellett Párizsban járniok, míg a megengedés valahogyan, ha mindjárt ideiglenes alakban is, Londonban létrejött és Németország valamennyire fellélegezhetett. De Franciaország Angliának sem maradt adósa azért, hogy feljétlenül a németek pártjára állott. Felmondta hirtelen és meglepetésszerűleg Anglia függő francia kölcsöneit, úgy hogy bekövetkezhetett a legnagyobb abszurdum: az angol banknak a visszafizetések után kevesebb volt a normálisnál az aranyfedezete és megindító-félben volt a mindennél szilárdabbnak hitt angol font. Erre utolsó meglepetés gyanánt az jött, hogy immár a francia bank ajánlott fel hatalmas kölcsönt az angol banknak, hogy az egész világ lássa és megértse: minden gazdasági boldogulás útja csak Franciországon át vezet.

Ez a helyzet július végén. A meglepetéseknek vajjon még mely láncolatát kell végigszenvednie a világnak, míg legnagyobb meglepetés gyanánt megérjük egyszer azt, hogy megjö a világ esze és ráter az egyedüli kivezető utra: a revízióra? Addig minden egyéb csak toldozás-foldozás. Más kivezető ut nincs és nem is lesz!

Meghülésnél, náthaláznál, mandolalobnál, torokgyulladásnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a **Ferenc József** víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Most jelent meg a Sajtó c. sajtóügyi tudományos folyóirat júliusi száma a következő érdekes tanulmányokkal. Süle Antal: A modern sajtó a világpolitika szolgálatában. Lörinczy György: Mikszáth Kálmán, az újságíró. — Technikus. Film, rádió és újság. — Kertész Árpád: Az írás megszületésétől a fényszedőgépig. Balás P. Elemér: Sajtójogi bírósági gyakorlat. — Hazai és Külföldi sajtó egészíti ki a szám tartalmát. A füzet ára 1 P. Kapható minden könyvkereskedésben.

Vidéki magántanulók eredményesen vizgázhatnak a Walter magántanfolyam után, mert az intézet lehetővé teszi, hogy rendes elfoglaltságuk mellett lakóhelyükön, levelezés útján sajátíthassák el a szükséges ismereteket. Forduljon felvilágosításért az országgszerte előnyösen ismert Walter magántanfolyamhoz. Budapest, Rákóczi-ut 51.

Talált tárgy. A helybeli kath. templomban egy arany karperecet vesztett el valaki. A tulajdonos az értékszerzőt a plebánián megfelelő igazolással átvetheti.

HIRDESSÜNK
A Munka
politikai hetilapban.

Nyomatott: „A MUNKA” könyvnyomdában Salgótarján. — Nyomdatulajdonos: Végh Kálmán

Megérkeztek az újabb divatujdonságok

Donászy Viktor MAGYAR DIVATÁRUHÁZÁBA! Legújabb divat!

Bemberg selymek a legdivatosabb mintákból, dus választékban.

Nagy választék fürdőruhákban és sapkáknban.

Aki nálam veszi a híres G. F. B. harisnyáit, minden pár harisnyához ingyen kap egy kis bőröndöt!

Minden pár G. F. B. harisnyáért jótállok! Utazóbőröndökből nagy választéket tartok!

Teljes tisztelettel:

DONÁSZY VIKTOR

„Magyar Divatáruháza” Salgótarján.

Eladó kedvező feltételek mellett bármelyik házam. Érdeklődni lehet Omi-lyák Károly Liget-utca 11 szám.

Eladó ház. Elköltözés végett jutányos áron eladó 150-ölnél mellékhelyiséggel együtt. Cim a kiadóban.

Walter magántanfolyam

legolcsóbban, legbiztosabban készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire.

Vidékieknek **levelező oktatás.**

A szeptemberi és decemberi vizsgákra már most jelentkeztek.

Budapest, Rákóczi-ut 51.

Nagyobb propagandát Salgótarjánban. Az elmúlt hetekben voltam fenn a Salgón. Többször megcsináltam már ezt a festői utat. De minél többször megyek, annál többet vágyom. A legszívesebben ottlaknám. Mert olyan kis fáradsággal, amilyenbe egy salgói kirándulás kerül, annyi szépséget élvezni talán sehol sem lehet. Néztél már Kedves Olvasóm tiszta időben a vártétöről széjjel? A Mátra, a Bükk, a Karancs, a megszállt Felvidék hegyóriásainak láncolata nem nyugozott még le? A Magas-Tátra havát csillogó büszke tornyai nem töltöttek még el csodálattal? Nem? Vagy nem is voltál még a Salgón? Ha tarjáni volnék restelkedném, ha távolabbi vidékek lakója volnék, alkalmat keresnék, hogy megnézzem... Azt akarom mondani, hogy vannak már a Salgón állandó nyaralók is. Még Pestről is. De még inkább a délibábs róna hegyet nem látó fiai közül. Ők a Salgó költöző madarai, minden nyáron visszarepülnek. De mit teszünk mi salgótarjániak a Salgóért? A Karancsért? Virágos városunkért? A sártengerből márról holnapra megcsináltuk csonka hazánk egyik legmodernebb városát. De ki tud róla? Hol vannak a plakátok „Esztergom, a magyar Duna ékessége, vadvirágos Mecsek tája, a turistát hívja, várja.” És még annyit fel tudnék sorolni. Pedig egy kis propagandából haszna lenne az S. K. B.-nek, a Rimának, a Salgótarjáni Palackgyárnak, a Bpest-Salgótarjáni Gépgyárnak, kereskedőnek, iparosnak, szóval az egész városnak. És mégse csinálunk semmit. Egy kis menedékház a Karancson, valami fedél a Salgón, újság, plakát, sziv — ez volna az egész.

Mozí. Ez elmúlt héten kétszer egy-másután olyan Paramunt attrakciókkal kedveskedett az Apolló, amely minden-

képen méltó a legnagyobb elismerésre. Szombat-vasárnap Marokkó volt a műsoron. A főszereplő Marlene Dietrich már megcsodáltuk a „Kék angyal”-ban. Különös fátyolos hangja, fáradt és mégis mélykifejezésű nézése, játékanak művészi teljessége az első alkalommal meghódították a publikumot. Az első alkalommal demont játszott, — a mélységek irtozatából adott izelítőt, a Marokkóban a női hűség szentségét emelte magasságokba. Partneri is egytől-egyig igazi emberek voltak, a lázforróságú sivatag husból és vérből faragott szobrai. A század masirozása a perzselő napon a sivatagban és utánuk a hű feleségeknek a felkavart homokban köddé vált alakja, felejthetetlen. Jeanette Mac Donold Monte Carlója a felsőfűtizek városának csodaszépségű tükre. Szépség, elegancia, báj ötlet, fordulatosság, hangulat minden együtt. Az író, rendező és a művészek nagyszerű találkozása ez a film. Emlény. Csak az a kár, hogy a súlyos gazdasági helyzetben Salgótarján szépiert lelkesülő lakossága közül csak igen kevesen láthatták. Szombat-vasárnap Clara Bow a szép amerikai színésznő magyarul beszél. Micsoda perspektíva a jövőre!

SPORT.

A kánikulai hangulatban igazi frissítőként hatott az elmúlt vasárnapi sport program az SBTC sporttelepén. Egy igazi lelkes sportember, Tóth Béla a SSE tréner tiszteletére gyűlt össze a város sportársadalma, hogy tanuja legyen egy önzetlen munka megbecsülésének és az önbizalomra ébredt kerületi bajnok, a SSE sikerének. Mert a SSE, a PBÜSE, SBTC, SAC válogatottjai ellen. akik tudásuk legjavát vitték a küzdelembe olyan játékok mutatott, amely sokat ígérő záloga a jövőnek. 1:0-as félidő után 3:0-ra állította be a végeredményt. A mérkőzés elejétől végig a legkisebb durvaságtól is mentesen, élvezetes, lendületes játékkal telt el. A győztes csapatban a pompásan védő Csala, a mérkőzés legszebb gólját fejelő Rigó s a helyén lévő Vics tetszetek. A vesztes csapatban a pálfalvai Hudák, az SBTC kis Takácsa és a SAC Kecskése dolgozott legtöbbet. Góllövők; Rigó, Dancsák, Novoszeleczy. Az ifjúsági mérkőzést is a SSE ifjúsági csapata nyerte meg: így mind a huszonkét ezüstérem a SSE galériáját díszíti.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

8 Sz. 9 V.

12 Sz. 13 Cs.

15 Sz. 16 V.

Magyarul beszélő hangosfilm
Cirkusz szerelem

Londoni kaland

A kacagó asszony
Színmű 8 felv.

Az utolsó gavallér.
Víg. 7 felv.

Jön!

Jön!

Csillagos lobogó

Kezdetek: szordán csütörtökön és szombaton este 7 és 9, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.